

Høgskulen
på Vestlandet

Handlingsplan for inkluderende læringsmiljø og universell utforming

Høgskulen på Vestlandet 2024 – 2028

Innledning

«Vi møter alle med respekt og omtanke. Ved å inkludere verdsetter vi mangfold og fremmer faglig utvikling, trygghet og trivsel».

Sitatet er hentet fra strategien for HVL 2023-2030 og bygger på verdiene Inkludere, Utfordre og Samhandle.

Ved HVL er universell utforming det bærende prinsipp for utforming av læringsmiljøet: å inkludere alle i de ordinære løsningene så langt det lar seg gjøre.

I praksis handler universell utforming av læringsmiljøet om å skape inkluderende og tilgjengelige uteområder og bygningsmasse, bevisst bruk av IKT for å sikre at digitale verktøy er nyttige for alle, og utforming av studieprogrammer og materiell som anerkjenner mangfoldet i studentmassen. Videre omfatter læringsmiljøet psykososiale faktorer som påvirker mellommenneskelige relasjoner og bruk av undervisningsmetoder som sikrer god studiekvalitet for den enkelte student. Et helhetlig læringsmiljø omfatter alle disse forholdene som er viktige for studentenes muligheter til å tilegne seg kunnskap og som er av betydning for deres fysiske og psykososiale velvære.

HVL skal tilstrebe et stimulerende og tilgjengelig læringsmiljø som er mangfoldig, internasjonalt og inkluderende. Dette mener vi er avgjørende for å kjenne tilhørighet, trivsel og mestring.

Denne handlingsplanen er forankret i Læringsmiljøutvalget sitt mandat og skal være et styringsdokument i HVL sitt arbeid med læringsmiljøet i perioden 2024-2028. Handlingsplanen er delt opp i fem innsatsområder: fysisk, digitalt, organisatorisk, pedagogisk og psykososialt læringsmiljø. Områder i planen vil bli prioritert i Læringsmiljøutvalget gjennom strategisk satsing og egne tiltaksplaner. Læringsmiljøutvalget følger opp handlingsplanen tematisk og har mulighet til revisjon av planen ved årlig gjennomgang. Universell utforming av det fysiske læringsmiljøet og campusperspektivet søkes særlig ivarett på de fysiske campusmøtene (jf. Læringsmiljøutvalget sitt mandat og årshjul¹).

Handlingsplanen er godkjent av prorektor for utdanning, oktober 2024.

¹Læringsmiljøutvalet (LMU) - Høgskulen på Vestlandet www.hvl.no/om/utval/lmu/.

Fysisk læringsmiljø

Mål: Arbeide for at bygg og arealer skal være universelt utformet for å fremme inkludering og mangfold.

Delmål 1: Følge opp gjeldende lovkrav om en universelt utformet bygningsmasse og uteområder på campus.²

Tiltak 1: Være pådriver for at bygg og arealer er universelt utformet. Dette gjelder også utforming av eksisterende bygningsmasse, slik at de kan brukes av flest mulig.

Ansvarlig: Avdeling for arealforvaltning, drift og utvikling; involverer Statsbygg.

Tiltak 2: Sikre god og oversiktlig skilting i HVLs bygg og arealer.

Ansvarlig: Avdeling for arealforvaltning, drift og utvikling; involverer Statsbygg.

Delmål 2: Ha tilgjengelige og varierte studentarbeidsplasser og undervisningsrom, som bidrar til å bygge fagsosial tilhørighet og ivaretar prinsippet om universell utforming.

Tiltak 3: Studentene skal ha tilgang til individuelle og sosiale studentarbeidsplasser på campus som fremmer inkludering, læring og trivsel.

Ansvarlig: Avdeling for arealforvaltning, drift og utvikling og Bibliotek.

Tiltak 4: Sikre tilfredsstillende åpningstider og tilganger for studenter på tvers av campuser.

Ansvarlig: Toppledelsen; involverer Avdeling for arealforvaltning, drift og utvikling.

Tiltak 5: Være pådriver for at alle undervisningsrom er tilfredsstillende teknisk utstyrt etter prinsippet om universell utforming og inkluderende undervisning. Tilstrebe medvirkning av brukere i planlegging og utforming av teknisk og fysisk utstyr.

Ansvarlig: IT- avdelingen; involverer brukerperspektiv.

Tiltak 6: Bruke læringsmiljøutvalget som dialog- og utviklingsforum for det fysiske læringsmiljøet og campusutvikling. Gjennomgang på det enkelte campus med fokus på universell utforming av læringsarealer i de fysiske møtene.

Ansvarlig: Avdeling for arealforvaltning, drift og utvikling; involverer Bibliotek og IT- avdeling.

² <https://lovdata.no/dokument/LTI/lov/2024-03-08-9>

Digitalt læringsmiljø

Mål: Forankre arbeidet med universell utforming av IKT.

Delmål 1: Faglig tilsatte og studenter skal ha kjennskap til hvordan en sikrer universell utforming av IKT i læring og undervisning.

Tiltak 1: Universell utforming inngår i universitetspedagogikk for tilsatte.

Ansvarlig: Avdeling for utvikling av læring og undervisning.

Tiltak 2: Universell utforming av IKT inngår i emne- og studieplaner ved relevante studieprogram.³

Ansvarlig: Prodekan for utdanning.

Tiltak 3: Tilsatte skal ha tilgang på ressurser og verktøy som gjør arbeidet med universell utforming enkelt.

Ansvarlig: Avdeling for utvikling av læring og undervisning.

Tiltak 4: Det skal legges til rette for at tilsatte kan utvikle sin kompetanse om universell utforming av IKT.

Ansvarlig: Prodekan for utdanning; involverer instituttledelse.

Delmål 2: Etterleve gjeldende lovkrav til universell utforming av IKT.

Tiltak 5: Nye og eksisterende nettløsninger rettet mot studenter og offentligheten skal være i tråd med kravene til universell utforming av IKT.

Ansvarlig: Prorektorer, dekaner og direktører.

Tiltak 6: Følge opp status på universelt utformet innhold/digitale læremiddel i læringsplattformen.

Ansvarlig: Fakultetsledelse.

Tiltak 7: HVL bør ha en sentral faggruppe for universell utforming av IKT som skal være pådriver for arbeidet med universell utforming og gi råd og veiledning til organisasjonen.

Ansvarlig: Prorektor for utdanning.

³ Forskrift om universell utforming av informasjons- og kommunikasjonsteknologiske løsninger er gjeldende for offentlig og privat sektor. Yrker med arbeidsoppgaver som informasjonsformidling på nett eller utvikling av digitale løsninger omfattes av forskriften. Eksempler på relevante yrker er utviklere, markedsføringskonsulenter, lærere og ergoterapeuter. [Forskrift om universell utforming av informasjons- og kommunikasjonsteknologiske \(IKT\)-løsninger - Lovdata: https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-06-21-732](https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-06-21-732)

Delmål 3: Utvikle og nytte brukervennlige, tilgjengelige løsninger.

Tiltak 8: Utvikle prosedyrer for universell utforming av IKT som skal sikre at nye digitale løsninger er forpliktet til å leve opp til gjeldende lovkrav på området.

Ansvarlig: Avdeling for utvikling av læring og undervisning.

Tiltak 9: Følge opp og vurdere fortløpende prosedyrer for universell utforming av IKT ved anskaffelse og utvikling av nye digitale løsninger.

Ansvarlig: Avdeling for organisasjonsutvikling og digitalisering og fakultetene.

Organisatorisk læringsmiljø

Mål: Sørge for gode systemer i arbeidet med struktur og organisering av universell utforming og et inkluderende læringsmiljø.

Delmål 1: Inkludere universell utforming av læringsmiljøet i rammeverk for det systematiske kvalitetsarbeidet.

Tiltak 1: Innarbeide universell utforming og studentenes opplevelse av inkludering som tema i ulike forum for dialog og i evaluering fra studenter.

Ansvarlig: Avdeling for utdanningskvalitet og fakultetene; involverer studieprogramansvarlige, emneansvarlige og Avdeling for utvikling av læring og undervisning.

Delmål 2: Synliggjøre og ha gode system for håndtering av tilbakemeldinger fra studenter om læringsmiljøet.

Tiltak 2: Synliggjøre «Sei ifrå systemet» regelmessig og i flere kanaler for studenter og ansatte.

Ansvarlig: Avdeling for utdanningskvalitet; involverer fakultetene, Studenttinget, Avdeling for kommunikasjon og servicetorget.

Tiltak 3: Sikre gode rutiner for håndtering av tilbakemeldinger fra studenter. Ha systemer for håndtering av konflikter og alvorlige hendelser som berører studenter.

Ansvarlig: Avdeling for utdanningskvalitet; involverer fakultetene.

Delmål 3: Styrke samarbeid og organisering av arbeidet med et helhetlig og inkluderende læringsmiljø. Skape en kulturendring hvor universell utforming anses som kvalitet.

Tiltak 4: Samordne og strukturere informasjon om universell utforming og inkluderende læringsmiljø.

Ansvarlig: Avdeling for utdanningskvalitet; involverer Avdeling for utvikling av læring og undervisning og Avdeling for kommunikasjon.

Tiltak 5: Være pådriver for å sikre videreføring av HVLs medlemskap og samarbeid i «Kompetansenettverk for studenters suksess i høyere utdanning» i planperioden.

Ansvarlig: Prorektor for utdanning.

Pedagogisk læringsmiljø

Mål: Å skape et inkluderende, engasjerende og tilgjengelig læringsmiljø som støtter alle studenter i deres akademiske og personlige utvikling.

Delmål 1: Fremme universell utforming av læring og inkluderende undervisning.

Tiltak 1: Bruk av mikrofon i all undervisning. Gjennomføre mikrofonbruk-kampanje og utvikle sjekkliste for inkluderende undervisning.⁴

Ansvarlig: Avdeling for utvikling av læring og undervisning og Avdeling for utdanningskvalitet, involverer prodekan, IT-avdeling og Avdeling for arealforvaltning, drift og utvikling.

Tiltak 2: Gi opplæring og veiledning til undervisningspersonell om universell utforming av undervisning og evaluering.

Ansvarlig: Avdeling for utvikling av læring og undervisning; involverer fakultetsledelse.

Tiltak 3: Arbeide for å utforme undervisningsmateriell som er tilpasset studenter med ulike læringsbehov og funksjonsevne, slik at undervisningen blir tilgjengelig for alle.

Ansvarlig: Emneansvarlige; involverer Avdeling for utvikling av læring og undervisning.

Delmål 2: Sikre individuell tilrettelegging for studenter med ulike behov.

Tiltak 4: Vise til enkle og tydelige retningslinjer for tilrettelegging. Sikre gode rutinebeskrivelser for tilrettelegging i undervisning for studenter med ulike funksjonsnedsettelse og særskilte behov.

Ansvarlig: Avdeling for utdanningskvalitet; involverer faggruppekoordinatorer for studieveiledere og Avdeling for kommunikasjon.

Tiltak 5: Sørge for at fagmiljø og studenter får enkel tilgang til ressurser og informasjon om tilrettelegging. Bruke nasjonale nettverk og dele tilgjengelige ressurser aktivt.

Ansvarlig: Avdeling for utdanningskvalitet; involverer Studenttinget, faggruppekoordinatorer for studieveiledere og Avdeling for kommunikasjon.

⁴ Se eksempel på sjekkliste for inkluderende undervisning: <https://www.ntnu.no/inb/universell-utforming>

Delmål 3: Styrke kommunikasjon og samarbeid i læringsmiljøet

Tiltak 6: Gjennomføre regelmessige referanse- klassemøter for å vurdere og forbedre undervisningskvaliteten med fokus på inkluderende undervisning.

Ansvarlig: Studieprogramansvarlige og emneansvarlige

Tiltak 7: Tilrettelegge for å ansette faglige studentassistenter for å styrke samarbeidet og dialogen mellom studenter og fagmiljø.

Ansvarlige: Prodekan for utdanning; involverer instituttledelse.

Psykososialt læringsmiljø

Mål: Styrke kommunikasjon og helse- og trivselstiltak som fremmer studentenes psykososiale læringsmiljø.

Delmål 1: Studentene skal oppleve tilhørighet til lokale student- og fagmiljøer gjennom et godt planlagt oppfølgingsløp på lærestedet og hos samskipnaden.

Tiltak 1: Bidra til å styrke erfaringsutveksling og informasjonsflyt mellom HVL, Sammen og Studenttinget. Fremme lokalt trepartssamarbeid og et trygt læringsmiljø med fokus på attraktive campus, faglig og sosial inkludering.

Ansvarlig: Prorektor for utdanning; involverer Læringsmiljøutvalget, Sammen og Studenttinget.

Tiltak 2: I velkomstuka skal HVL aktivt bidra til varierte og inkluderende aktiviteter som skaper trygghet og fremmer mangfold blant studentene.

Ansvarlig: De lokale studiestartgruppene, evaluering og oppfølging i LMU. Involverer emneansvarlige i første semester.

Tiltak 3: Følge opp studentassistentordninger med hovedmål om å fremme sosial og faglig integrering mellom studenter.

Ansvarlig: Prodekan for utdanning; involverer studieveiledere og Avdeling for utdanningskvalitet.

Tiltak 4: Legge til rette for linjeforeningers og studentorganisasjonenes arbeid for å skape et sosialt og faglig miljø på campus.

Ansvarlig: Studenttinget, involverer Sammen og Avdeling for drift og utvikling og fakultetene.

Tiltak 5: Ha et særlig fokus på inkludering og det helhetlige læringsmiljøet inn mot samlings- og nettbaserte studieprogram og studier med studenter på ulike campus. Sørge for god utdanningskvalitet som sikrer de digitale og fysiske rammene for den pedagogiske aktiviteten.

Ansvarlig: Prodekan for utdanning; involverer studieprogramansvarlig og emneansvarlige.

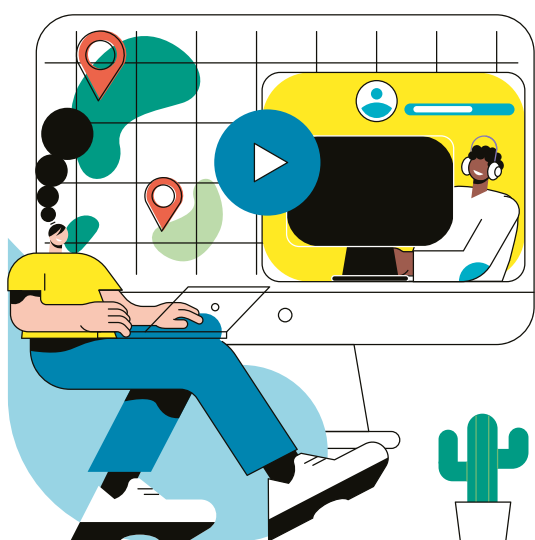
Delmål 2: Synliggjøre tilbud om tilrettelegging, velferdstilbud og sikre medvirkning av studenter i utforming av læringsmiljøtiltak.

Tiltak 6: Sikre tydelig og tilgjengelig informasjon til studenter og ansatte om ulike velferdstilbud, studenthelsetilbud, tilrettelegging og universell utforming av læringsmiljøet.

Ansvarlig: Avdeling for utdanningskvalitet og Avdeling for utvikling av læring og undervisning; involverer Avdeling for kommunikasjon og Sammen.

Tiltak 7: Systematisk følge opp funnene i studentundersøkelser og tiltak som støtter studentenes behov og fremmer inkludering og mangfold.

Ansvarlig: Prorektor for utdanning og fakultetene; involverer Studenttinget og Sammen.

Høgskulen
på Vestlandet

Campus Haugesund
Bjørnsonsgate 45

Campus Stord
Klingenbergvegen 4
Rommetveit

Campus Bergen
Inndalsveien 28

Campus Førde
Svanehaugvegen 1

Campus Sogndal
Rørgata 6

Høgskulen på Vestlandet Postbox 7030 N-5020 Bergen Norway +47 55 58 58 00 post@hvl.no hvl.no
Facebook [hvl.no](https://www.facebook.com/hvl.no) Twitter [@hvl_no](https://twitter.com/hvl_no) Instagram [@hvl.no](https://www.instagram.com/hvl.no) LinkedIn Høgskulen på Vestlandet (HVL)